

Krajské kolo Dejepisnej olympiády pre ZŠ a 8-ročné gymnáziá
11. ročník, školský rok 2018/19
Testové úlohy pre kategóriu C (9. ročník ZŠ a 4. ročník OG)

Otázky z monotematickej časti sú označené *

- 1.* V dejinách Československa zastával úrad prezidenta jediný Slovák. Správne uveďte jeho meno a priezvisko.
- 2.* Od 1. januára 1969 nastala v štátovom usporiadaní Československa významná zmena, ktorá sa však v reálnom politickom živote prejavovala len obmedzene. Uveďte, o akú zmenu šlo.
- 3.* Pod akým názvom poznáme reformné obdobie v Československu v roku 1968, ktoré bolo zastavené v auguste toho roku? Jeho názov sa skladá z dvoch slov, pričom jedno vychádza z názvu mesta, druhé z ročného obdobia.
- 4.* Prečítajte si nasledujúci text a opravte v ňom **3 chyby**. Zvýraznené slová sú správne a nie je možné ich meniť.
- Generál **Ludvík Svoboda** bol počas Prvej svetovej vojny veliteľom 3. československého armádneho zboru a piatym komunistickým. Zomrel v roku 1979.*
- 5.* V rokoch 1968 – 1989 sa Československo označovalo aj skratkou ČSSR,.
Napíšte správne všetky tri slová, z ktorých sa názov štátu skladal.

- 6* Prečítajte si nasledujúci text a opravte v ňom **3 chyby**. Zvýraznené slová a čísla sú správne a nie je možné ich meniť.

*Dňa 17. novembra 1989 sa v **Prahe** konala **demonštrácia** roľníkov. Dňa 16. októbra 1989 sa uskutočnili **demonštrácia** študentov v **Bratislave**. Obe demonštrácie odštartovali **pád vládnucej strany** KSSZ a následne **komunistického režimu** v Československu.*

- 7* Uveďte, ako sa volali dve najsilnejšie občianske hnutia, ktoré vznikli v Česku a na Slovensku po zlomových udalostiach roku 1989. Ktoré z nich malo vo svojom logu /znaku štylizované písmeno V?

8* Na obrázku je s kapitánským „C“ jeden z najznámejších hokejistov pochádzajúcich zo Slovenska. Tento hokejista sa zaslúžil aj o výhru tímu ČSSR nad Sovietskym zväzom v marci 1969.

Do odpoved'ového hárku napíšte:

- A) ako sa hokejista volal (stačí priezvisko)
- B) čo toto víťazstvo v ČSSR spôsobilo.

9.*

V súvislosti s normalizáciou po roku 1968 sa stále častejšie objavovali pojmy, ktoré sú zašifrované v nasledujúcich zhlučkoch hlások. Správne ich rozlúštite a zapíšete do odpoved'ového hárku.

- A) zdatsami
- B) lúciararevokont
- C) ciagnásta
- D) gráciaemi

10.* V roku 1987 na zjazde československých komunistov nahradil na čele strany Gustáva Husáka nový mladší politik.

- A) Ako sa volal tento politik (uveďte meno i priezvisko)
- B) Ako sa volala oficiálne funkcia najvyššieho predstaviteľa komunistickej strany v tomto období? Ako pomôcku máte v odpoved'ovom hárku začiatkové písmená.

11.* V období 70. a 80. rokoch minulého storočia (napriek obdobiu neslobody) dosiahli viacerí slovenskí športovci niekoľko významných úspechov, vrátane olympijského zlata. Vytvorte správne dvojice z mien športovcov a športových disciplín, v ktorých získali olympijské zlato. Potom správne rozhodnite, ktorý zo športovcov získal olympijsky kov skôr.

Ondrej Nepela, Anton Tkáč, Jozef Pribylinec, Miloš Mečír

tenis, krasokorčuľovanie, cyklistika, chôdza

- A) Olympijské zlato získal skôr Anton Tkáč alebo Jozef Pribylinec
- B) Olympijské zlato získal skôr Miloš Mečír alebo Ondrej Nepela

12.* V súvislosti s nenásilnou zmenou režimu v Československu v roku 1989 dostala táto Revolúcia dve prezývky. Napíšte obe do odpoved'ového hárku. Pomôžte si prvými písmenami.

13.* Pád komunistickej vlády v Československu otvoril cestu pre návrat do politického života pre viaceré osobnosti, ktoré boli po roku 1968 v „nemilosti“. Najvýznamnejším z nich bol Alexander Dubček, ktorého dokonca zvolili do vysokej ústavnej funkcie. Do odpovedového hárku napíšte inštitúciu aj funkciu, ktorú zastával.

14.* Pozorne si prečítajte text a do odpovedového hárku správne doplňte chýbajúce slová.

Revolučné zmeny zasiahli z pohľadu Slovákov aj neuspokojivo riešenú štátoprávnú otázku. Tri roky rokovani napokon ukončili vtedajší predseda vlády SR (A).... a predseda vlády ČR ...(B).... dohodou na rozdelení krajiny. Dohodu predstaviteľov najsilnejších politických strán napokon v mesiaci(C)... roku 1992 potvrdil aj ústavný zákon najvyššieho zastupiteľského zboru krajiny.

15. * V Slovenskej republike si každoročne 1. septembra pripomíname štátny sviatok Deň ústavy. Do odpovedového hárku napíšte správne odpovede na nasledujúce otázky

- a) V ktorom roku bola táto ústava prijatá?
- b) Ako sa vtedy oficiálne nazýval zákonodarný orgán, ktorého poslanci túto ústavu prijali?

16. Na jeseň minulého roku sme si pripomenuli okráhľe 100. výročie vzniku nového štátu v strednej Európe. Vznikol z rozhodnutia dvoch blízkych slovanských národov, z ktorých jeden žil v uhorskej časti habsburskej monarchie a druhý v rakúskej časti tejto monarchie. Následne sa k nim pripojil ďalší slovanský národ žijúci na území východnej časti bývalého Uhorska.

- a) O ktorý novovzniknutý štát šlo?
- b) Ktoré tri slovanské národy to boli?

17. Pozorne si prečítajte text a správne odpovedzte

Táto inštitúcia mala 14 oddelení, ktoré organizovali administratívny, hospodársky, verejný a kultúrny život na Slovensku. Na jeho čele stál Vavro Šrobár. Uveďte celý názov opisovanej inštitúcie.

18.

Po prvej svetovej vojne nastáva rozmach automobilového priemyslu a autá vyrábalo v tomto období už veľa dodnes existujúcich automobiliek. Vytvorte správne dvojice medzi značkami áut a štátmi, v ktorých tieto firmy sídlili.

1) Nemecko	A) Fiat
2) Veľká Británia	B) Ford
3) Taliansko	C) Volkswagen
4) USA	D) Citroen
5) Francúzsko	E) Austin

Mercedes SSK, 1928

19. Bolševici sa po prevrate v Rusku snažili „exportovať“ revolúciu aj do ďalších krajín Európy.

Sčasti sa im to aj podarilo, keď na krátky čas vznikli takzvané republiky rád v troch krajinách. Uveďte, ktoré krajiny to boli.

20. Pôvodne bol učiteľom, neskôr pracoval ako novinár. Pred prvou svetovou vojnou sa hlásil k socializmu, potom svoj názor zmenil. Z teroristickej organizácie, ktorú založil, sa stala politická strana, ktorá začala hlásať ideu obnovenia impéria. V roku 1922 uskutočnil štátny prevrat a dostal sa k moci.

- a) Uveďte, ako sa volal tento diktátor.
- b) V ktorej krajine sa dostal k moci?
- c) Ako sa volala jeho politická strana?
- d) O obnove ktorého impéria hovoril?

21. „Jeden ľud, jedna ríša a jeden vodca“. To bolo heslo diktatúry, ktorú vytvorili v jednej európskej krajine predstavitelia národnosocialistickej strany. Odpovedzte na nasledujúce otázky?

- a) V ktorej krajine táto diktatúra vznikla?
- b) Ako znie po slovensky plný názov spomínanej národnosocialistickej strany?
- c) Pod akým iným, kratším názvom túto politickú stranu poznáme?
- d) Ako sa volal vodca tejto strany (meno a priezvisko)?

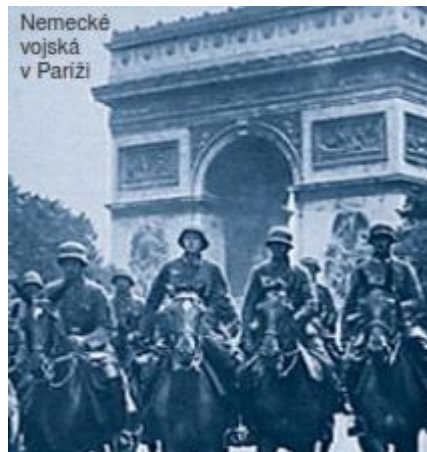
22. V medzivojnovom Československu sa politické strany rozdeľovali aj na autonomistické a centralistické. Z ponúknutých možností správne vyberte tie, ktoré charakterizujú autonomistov a centralistov.

- a) ... boli zástancami silnej centrálnej vlády sídliacej v Prahe
- b) ... požadovali vytvorenie samosprávy Slovenska
- c) ... chceli, aby Slovensko malo vlastný snem
- d) ... boli zástancami jednotného československého národa
- e) ... boli pravdepodobne voličmi sociálnodemokratickej strany
- f) ... boli pravdepodobne voličmi Hlinkovej slovenskej ľudovej strany

23. V rokoch 1939 až 1941 podnikla nemecká armáda viacero vojenských operácií.

Rozhodnite, ktorá z dvojice sa odohrala skôr.

- a) Obsadenie Čiech a Moravy alebo útok na Poľsko
- b) útok na Sovietsky zväz alebo na Francúzsko,
- c) útok na Dánsko alebo na Juhosláviu

24. Významný zlom v Druhej svetovej vojne sa odohral v bitke pri El Alameine.

- a) V ktorom dnešnom štáte sa táto bitka odohrala?
- b) Kto v tejto bitke zvíťazil?

25. Ku ktorej postave našich dejín sa viažu tieto pojmy? Uveďte jej celé meno a najvyššiu štátnu funkciu, ktorú zastávala.

Veľká Bytčica, Viedeň, Bánovce nad Bebravou, minister zdravotníctva, kňaz

26. Pozorne si prečítajte text a správne odpovedzte, pri B je treba v odpoved'ovom hárku napísať presný dátum.

V decembri roku(A) bola podpísaná Vianočná dohoda. V nej sa počítalo aj s ozbrojeným vystúpením (povstaním) vojakov Slovenskej republiky proti Nemecku. Toto povstanie vypuklo ... (B) Napokon na konci mesiaca ...(C) bolo zatlačené do hôr.

Autori: Mgr. Ľuboš Paller, Mgr. Štefan Podolinský, Mgr. Lenka Truchanová

Recenzent: Mgr. Anna Žideková

Vydal: IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže, 2019